ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 21ης Σεπτεμβρίου 2010 *

Περιεχόμενα

I — Το νομικό πλαίσιο ..... I - 8558

II — Το ιστορικό της διαφοράς ..... I - 8563

III — Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ..... I - 8566

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου ..... I - 8569

V — Τα αιτήματα των διαδίκων ..... I - 8570

A — Στην υπόθεση Σουηδία κατά API και Επιτροπής (C-514/07 P) ..... I - 8570

B — Στην υπόθεση API κατά Επιτροπής (C-528/07 P) ..... I - 8572

Γ — Στην υπόθεση Επιτροπή κατά API (C-532/07 P) ..... I - 8573

VI — Επί των αιτήσεων αναιρέσεως ..... I - 8575

A — Επί της αιτήσεως αναιρέσεως που άσκησε η Επιτροπή (υπόθεση C-532/07 P) ... I - 8575

1. Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως ..... I - 8575

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... I - 8576

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου ..... I - 8580

2. Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως ..... I - 8589

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... I - 8590

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου ..... I - 8591

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

3. Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως ..... I - 8594

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... I - 8594

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου ..... I - 8595

Β — Επί των αιτήσεων αναιρέσεως του Βασιλείου της Σουηδίας (υπόθεση C-514/07 P) και της ΑΡΙ (υπόθεση C-528/07 P) ..... I - 8597

1. Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως ..... I - 8597

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... I - 8597

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου ..... I - 8599

2. Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως ..... I - 8600

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... I - 8600

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου ..... I - 8601

VII — Επί των δικαστικών εξόδων ..... I - 8604

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-514/07 P, C-528/07 P και C-532/07 P,

με αντικείμενο τρεις αιτήσεις αναιρέσεως βάσει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκαν, η πρώτη, στις 20 Νοεμβρίου 2007 και, οι λοιπές δύο, στις 27 Νοεμβρίου 2007,

Βασίλειο της Σουηδίας (C-514/07 P), εκπροσωπούμενο από τις S. Johannesson, A. Falk, K. Wistrand και K. Petkovska,

αναιρεσείον,

υποστηριζόμενο από:

το **Βασίλειο της Δανίας,** εκπροσωπούμενο από την B. Weis Fogh,

τη **Δημοκρατία της Φινλανδίας,** εκπροσωπούμενη από τον J. Heliskoski,

παρεμβαίνοντες στην κατ' αναίρεση διαδικασία,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Association de la presse internationale ASBL (API),** με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους S. Völcker και J. Heithecker, Rechtsanwälte, F. Louis, avocat, και C. O'Daly, solicitor,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή,** εκπροσωπούμενη από τους C. Docksey, V. Kreuschitz και P. Aalto, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

και

Association de la presse internationale ASBL (API) (C-528/07 P), με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους S. Völcker, Rechtsanwalt, F. Louis, avocat, και C. O'Daly, solicitor,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή,** εκπροσωπούμενη από τους C. Docksey, V. Kreuschitz και P. Aalto, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

υποστηριζόμενη από:

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενο από τις E. Jenkinson και S. Behzadi-Spencer, επικουρούμενες από τον J. Coppel, barrister,

παρεμβαίνον στην κατ' αναίρεση διαδικασία,

και

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (C-532/07 P), εκπροσωπούμενη από τους C. Docksey, V. Kreuschitz και P. Aalto, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

υποστηριζόμενη από:

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενο από τις E. Jenkinson και S. Behzadi-Spencer, επικουρούμενες από τον J. Coppel, barrister,

παρεμβαίνον στην κατ' αναίρεση διαδικασία,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Association de la presse internationale ASBL (API),** με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους S. Völcker, Rechtsanwalt, F. Louis, avocat, και C. O'Daly, solicitor,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, A. Tizzano (εισηγητή), J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, R. Silva de Lapuerta, C. Toader, προέδρους τμήματος, A. Rosas, K. Schiemann, E. Juhász, T. von Danwitz και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματείς: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας, και B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 16ης Ιουνίου 2009,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 1ης Οκτωβρίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με τις αιτήσεις τους αναιρέσεως, το Βασίλειο της Σουηδίας, η Association de la presse internationale ASBL (στο εξής: API) και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητούν την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [νυν Γενικού Δικαστηρίου] της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, Τ-36/04, API κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. II-3201, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση) με την οποία ακυρώθηκε μερικώς η απόφαση της Επιτροπής της 20ής Νοεμβρίου 2003 (στο εξής: επίδικη απόφαση) με την οποία απορρίφθηκε αίτηση που υπέβαλε η API προκειμένου να της επιτραπεί η πρόσβαση στα υπομνήματα που είχε καταθέσει η Επιτροπή ενώπιον του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου στο πλαίσιο ορισμένων ενδίκων διαδικασιών.

I — Το νομικό πλαίσιο

2 Η πρώτη, η δεύτερη, η τέταρτη και η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43), έχουν ως εξής:

«(1) Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθιερώνει την έννοια της διαφάνειας στο άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο η Συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης,

στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες.

(2) Η διαφάνεια εξασφαλίζει μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και, παράλληλα, εγγυάται μεγαλύτερη νομιμότητα, αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα της διοίκησης έναντι του πολίτη σε ένα δημοκρατικό σύστημα. Η διαφάνεια συμβάλλει στην ενίσχυση των αρχών της δημοκρατίας και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως θεσπίζονται από το άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[…]

(4) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική ισχύ στο δικαίωμα της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα και να θεσπίσει τις γενικές αρχές και τα όρια της πρόσβασης αυτής σύμφωνα με το άρθρο 225, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ.

[…]

(11) Κατ' αρχήν, θα πρέπει να δοθεί στο κοινό πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα των θεσμικών οργάνων. Εντούτοις, ορισμένα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα θα πρέπει να προστατεύονται μέσω εξαιρέσεων. Θα πρέπει να επιτραπεί στα θεσμικά όργανα να προστατεύουν τις εσωτερικές γνωμοδοτήσεις και διαβουλεύσεις τους όταν κρίνεται απαραίτητο να προστατευθεί η δυνατότητα λειτουργίας τους. Για τον καθορισμό των εξαιρέσεων, τα θεσμικά όργανα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Ένωσης.»

3 Το άρθρο 1, στοιχείο α΄, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα ακόλουθα:

«Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι:

α) να καθορίσει τις αρχές, τους όρους και τους περιορισμούς, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (εφεξής "τα θεσμικά όργανα"), όπως προβλέπεται στο άρθρο 255 της Συνθήκης ΕΚ, ώστε να εξασφαλίζεται όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα».

4 Το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 3, του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα των θεσμικών οργάνων, υπό την επιφύλαξη των αρχών, όρων και περιορισμών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

[…]

3. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα έγγραφα εις χείρας θεσμικού οργάνου, δηλαδή σε όσα συντάσσονται ή παραλαμβάνονται από αυτό και βρίσκονται στην κατοχή του, σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

5 Το άρθρο 4, παράγραφοι 2, 4 και 6, του κανονισμού 1049/2001, που αφορά τις εξαιρέσεις από το δικαίωμα προσβάσεως προβλέπει τα ακόλουθα:

«2. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

— […]

— των δικαστικών διαδικασιών και της παροχής νομικών συμβουλών,

— του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου,

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει [υπέρτερο] δημόσιο συμφέρον.

[…]

4. Στην περίπτωση εγγράφων τρίτων, το θεσμικό όργανο διαβουλεύεται με τον τρίτο προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον μπορεί να εφαρμοσθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ή 2, εκτός εάν είναι σαφές ότι το έγγραφο θα δημοσιοποιηθεί ή όχι.

[…]

6. Εάν μόνον μέρη του ζητουμένου εγγράφου καλύπτονται από οιαδήποτε εξαίρεση, τα υπόλοιπα μέρη του εγγράφου δίδονται στη δημοσιότητα.»

6 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, «[σ]την περίπτωση ολικής ή μερικής άρνησης, ο αιτών μπορεί, εντός 15 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της απάντησης του θεσμικού οργάνου, να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση ζητώντας από το θεσμικό όργανο να αναθεωρήσει τη θέση του».

7 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Η επιβεβαιωτική αίτηση υφίσταται ταχεία επεξεργασία. Εντός 15 εργάσιμων ημερών από την καταχώριση της εν λόγω αίτησης, το όργανο είτε δέχεται την πρόσβαση του αιτούντος στο ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση εντός της εν λόγω περιόδου, σύμφωνα με το άρθρο 10, είτε εκθέτει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης, με γραπτή απάντηση. […]»

8 Το άρθρο 12, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001 ορίζει τα ακόλουθα:

«Ειδικότερα, με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 9, παρέχεται άμεση πρόσβαση στα νομοθετικά έγγραφα, ήτοι τα έγγραφα που συντάχθηκαν ή παραλήφθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών για την έγκριση πράξεων που είναι δεσμευτικές στα ή για τα κράτη μέλη.»

II — Το ιστορικό της διαφοράς

9 Με έγγραφο της 1ης Αυγούστου 2003, η API, οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα αλλοδαπών δημοσιογράφων οι οποίοι έχουν ως έδρα το Βέλγιο, ζήτησε από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 1049/2001, την πρόσβαση σε όλα τα υπομνήματα που είχε υποβάλει η δεύτερη στο Πρωτοδικείο ή στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο των ενδίκων διαδικασιών που αφορούσαν τις ακόλουθες υποθέσεις:

— Τ-209/01, Honeywell κατά Επιτροπής, και Τ-210/01, General Electric κατά Επιτροπής·

— Τ-212/03, MyTravel κατά Επιτροπής·

— Τ-342/99, Airtours κατά Επιτροπής·

— C-203/03, Επιτροπή κατά Αυστρίας·

— C-466/98, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου· C-467/98, Επιτροπή κατά Δανίας· C-468/98, Επιτροπή κατά Σουηδίας· C-469/98, Επιτροπή κατά Φινλανδίας· C-471/98, Επιτροπή κατά Βελγίου· C-472/98, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου· C-475/98, Επιτροπή κατά Αυστρίας, και C-476/98, Επιτροπή κατά Γερμανίας (στο εξής: υποθέσεις περί ελεύθερης αεροπλοΐας)·

— C-224/01, Köbler, καθώς και

— C-280/00, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg.

10 Η Επιτροπή, με έγγραφο της 17ης Σεπτεμβρίου 2003, δέχθηκε την αίτηση αυτή μόνον όσον αφορά την πρόσβαση στα υπομνήματα που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο των υποθέσεων C-224/01, Köbler, καθώς και C-280/00, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg, που αφορούσαν αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 234 ΕΚ.

11 Κατά τα λοιπά, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση της API, η δε απόρριψη αυτή επιβεβαιώθηκε, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, με την επίδικη απόφαση.

12 Η Επιτροπή αρνήθηκε, κατ' αρχάς, την πρόσβαση στα υπομνήματα που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο των υποθέσεων T-209/01, Honeywell κατά Επιτροπής, και T-210/01, General Electric κατά Επιτροπής, κατ' ουσίαν διότι επρόκειτο για υποθέσεις εκκρεμείς κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως και διότι, επομένως, είχε εφαρμογή η εξαίρεση σχετικά με την προστασία των ενδίκων διαδικασιών που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού.

13 Εν συνεχεία, η Επιτροπή, βάσει της ίδιας εξαιρέσεως, αρνήθηκε την πρόσβαση στα υπομνήματα που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο της υποθέσεως T-342/99, Airtours κατά Επιτροπής, δεδομένου ότι η υπόθεση αυτή, καίτοι η εκδίκασή της είχε περατωθεί, συνδεόταν εντούτοις στενά με την υπόθεση T-212/03, MyTravel κατά Επιτροπής, η οποία εξακολουθούσε αντιθέτως να εκκρεμεί κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως. Όσον αφορά το αίτημα περί προσβάσεως στα υπομνήματα που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο της τελευταίας αυτής υποθέσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι

το αίτημα αυτό ήταν πρόωρο, χωρίς η προσφεύγουσα να αμφισβητήσει το συμπέρασμα αυτό με την προσφυγή της.

14 Επιπλέον, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση της API όσον αφορά τις υποθέσεις περί ελεύθερης αεροπλοΐας, θεωρώντας ότι, μολονότι επρόκειτο για περατωθείσες υποθέσεις κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως, αφορούσαν προσφυγές λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 226 ΕΚ, οπότε είχε εφαρμογή η εξαίρεση σχετικά με την προστασία του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.

15 Τέλος, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση της API όσον αφορά τα έγγραφα που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο της υποθέσεως C-203/03, Επιτροπή κατά Αυστρίας. Συγκεκριμένα, εκτίμησε ότι είχε εφαρμογή στα έγγραφα αυτά η εξαίρεση σχετικά με την προστασία των ενδίκων διαδικασιών, όπως και σε αυτά που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο των υποθέσεων T-209/01, Honeywell κατά Επιτροπής, και T-210/01, General Electric κατά Επιτροπής. Η Επιτροπή προσέθεσε εντούτοις ότι η αίτηση αυτή έπρεπε επίσης να απορριφθεί βάσει της τρίτης περιπτώσεως του εν λόγω άρθρου 4, παράγραφος 2, στον βαθμό που η διάταξη αυτή αποκλείει την πρόσβαση σε κάθε έγγραφο που αφορά προσφυγή λόγω παραβάσεως, στην περίπτωση κατά την οποία με τη γνωστοποίηση θα διακυβευόταν η προστασία του σκοπού της έρευνας, ήτοι της επιτεύξεως φιλικού διακανονισμού της διαφοράς μεταξύ της Επιτροπής και του οικείου κράτους μέλους.

16 Όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 2, in fine, του ίδιου κανονισμού, η Επιτροπή εκτίμησε ότι κανένα υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, δεν δικαιολογούσε, εν προκειμένω, τη γνωστοποίηση των επίμαχων εγγράφων.

III — Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

17 Η API άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της επίδικης αποφάσεως, η οποία έγινε μόνον εν μέρει δεκτή από το Πρωτοδικείο.

18 Στις σκέψεις 51 έως 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αφού υπενθύμισε ότι ο κανονισμός 1049/2001 αποσκοπεί στο να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική αποτελεσματικότητα στο δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα που κατέχουν τα θεσμικά όργανα, το Πρωτοδικείο διευκρίνισε ότι το δικαίωμα αυτό υπόκειται ωστόσο σε ορισμένους περιορισμούς. Συναφώς, ο κανονισμός προβλέπει εξαιρέσεις οι οποίες, αυτές καθαυτές, πρέπει να ερμηνεύονται στενά και των οποίων η εφαρμογή απαιτεί, καταρχήν, συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εκτίμηση του περιεχομένου των εγγράφων τα οποία αφορά η αίτηση περί προσβάσεως, καθόσον ο κίνδυνος προσβολής του συμφέροντος που προστατεύει εκάστη των εξαιρέσεων αυτών δεν μπορεί να είναι αμιγώς υποθετικός.

19 Το Πρωτοδικείο προσέθεσε ωστόσο, στη σκέψη 58 της εν λόγω αποφάσεως, ότι παρόμοια εξέταση δεν απαιτείται υπό όλες τις περιστάσεις. Συγκεκριμένα, η εξέταση αυτή θα μπορούσε να μην είναι αναγκαία όταν, λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων, είναι πρόδηλο ότι η πρόσβαση πρέπει να επιτραπεί ή να απορριφθεί. Τούτο συμβαίνει, μεταξύ άλλων, όταν ορισμένα έγγραφα καλύπτονται προδήλως και στο σύνολό τους από μία των εξαιρέσεων που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός.

20 Κατ' εφαρμογή των αρχών αυτών, το Πρωτοδικείο, πρώτον, εξέτασε το τμήμα της επίδικης αποφάσεως που αφορούσε τα υπομνήματα που κατατέθηκαν στο πλαίσιο των εκκρεμών υποθέσεων T-209/01, Honeywell κατά Επιτροπής, T-210/01, General Electric κατά Επιτροπής, και C-203/03, Επιτροπή κατά Αυστρίας.

21 Κατά το Πρωτοδικείο, τα έγγραφα αυτά καλύπτονται προδήλως και στο σύνολό τους από την εξαίρεση σχετικά με την προστασία των ένδικων διαδικασιών, τούτο δε έως ότου η οικεία διαδικασία φθάσει στο στάδιο της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

22 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 78 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, είναι απαραίτητο να αποκλειστεί η γνωστοποίηση των εν λόγω εγγράφων πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προκειμένου να αποτραπεί το ενδεχόμενο να ασκηθούν στους υπαλλήλους της Επιτροπής εξωτερικές πιέσεις, μεταξύ άλλων εκ μέρους του κοινού. Επιπλέον, τούτο καθιστά δυνατή την αποτροπή του ενδεχομένου οι επικρίσεις και οι αντιρρήσεις που δύνανται να διατυπωθούν κατά των επιχειρημάτων που περιέχονται στα δικόγραφα, εκ μέρους των εξειδικευμένων κύκλων καθώς και εκ μέρους του Τύπου και της κοινής γνώμης εν γένει, να μπορούν, κατά παραβίαση της αρχής της ισότητας των όπλων των διαδίκων, να έχουν ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, την επιβολή ενός πρόσθετου καθήκοντος στην Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή θα μπορούσε να θεωρήσει ότι υποχρεούται να λάβει υπόψη τις ως άνω επικρίσεις και αντιρρήσεις κατά την υπεράσπιση της θέσεώς της ενώπιον του δικαστή, ενώ οι διάδικοι που δεν υποχρεούνται να γνωστοποιούν τα υπομνήματά τους θα μπορούσαν να υπερασπισθούν τα συμφέροντά τους ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εξωτερική επιρροή.

23 Επομένως, μόνο μετά τη διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως ήταν υποχρεωμένη η Επιτροπή να προβεί σε συγκεκριμένη εκτίμηση, κατά περίπτωση, κάθε υπομνήματος στο οποίο της ζητήθηκε η πρόσβαση.

24 Συναφώς, το Πρωτοδικείο προσέθεσε, κατ' αρχάς, στις σκέψεις 84 και 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το συμπέρασμα αυτό δεν μπορούσε να τεθεί εν αμφιβόλω από τη διαπίστωση ότι η γνωστοποίηση των δικογράφων επιτρέπεται σε πλείονα κράτη μέλη και προβλέπεται, όσον αφορά τα δικόγραφα που κατατίθενται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, καθόσον οι δικονομικοί κανόνες των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης δεν προβλέπουν δικαίωμα προσβάσεως των τρίτων στα κατατεθέντα από τους διαδίκους στη Γραμματεία δικόγραφα.

25 Εν συνεχεία, στις σκέψεις 86 έως 89 της αποφάσεως αυτής, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί στους δικονομικούς κανόνες των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης που προβλέπουν ότι τα υπομνήματα των διαδίκων είναι, καταρχήν, εμπιστευτικά, προκειμένου να αρνηθεί την πρόσβαση στα υπομνήματα αυτά και μετά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει ήδη διευκρινίσει ότι οι κανόνες αυτοί δεν απαγορεύουν στους διαδίκους να γνωστοποιούν τα υπομνήματά τους.

26 Τέλος, στις σκέψεις 90 και 91 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι η μη γνωστοποίηση των υπομνημάτων αυτών πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση δικαιολογείται επίσης από την ανάγκη προστασίας της πρακτικής αποτελεσματικότητας κάθε ενδεχόμενης αποφάσεως του επιληφθέντος δικαστηρίου περί διεξαγωγής της επ' ακροατηρίου συζητήσεως κεκλεισμένων των θυρών.

27 Το Πρωτοδικείο έκρινε επομένως, στη σκέψη 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή ουδόλως είχε πλανηθεί περί το δίκαιο επειδή δεν προέβη σε συγκεκριμένη εξέταση των υπομνημάτων σχετικά με τις υποθέσεις Honeywell κατά Επιτροπής (T-209/01), General Electric κατά Επιτροπής (T-210/01), και Επιτροπή κατά Αυστρίας, (C-203/03), και ότι δεν είχε υποπέσει σε πλάνη εκτιμήσεως αποφαινόμενο ότι υφίστατο δημόσιο συμφέρον προς προστασία των εν λόγω υπομνημάτων.

28 Τέλος, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η API δεν είχε επικαλεστεί υπέρτερα δημόσια συμφέροντα δυνάμενα να δικαιολογήσουν, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, τη γνωστοποίηση των επίμαχων εγγράφων.

29 Δεύτερον, όσον αφορά την αίτηση προσβάσεως στα υπομνήματα που αφορούσαν την υπόθεση Airtours κατά Επιτροπής (T-342/99), το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 105 έως 107 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν ήταν δικαιολογημένη η άρνηση που αντέταξε η Επιτροπή και η οποία στηριζόταν στη στενή σχέση που υφίστατο μεταξύ της υποθέσεως αυτής και της εκκρεμούς υποθέσεως MyTravel κατά Επιτροπής (T-212/03). Συγκεκριμένα, η εν λόγω υπόθεση T-342/99 είχε ήδη περατωθεί με την απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουνίου 2002 (Συλλογή 2002, σ. II-2585), οπότε το περιεχόμενο των υπομνημάτων είχε ήδη δημοσιοποιηθεί, όχι μόνον

κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αλλά και στο ίδιο το κείμενο της αποφάσεως αυτής. Εξάλλου, από το γεγονός και μόνον ότι τα ήδη προβληθέντα ενώπιον του δικαστή, στο πλαίσιο περατωθείσας υποθέσεως, επιχειρήματα ενδέχεται επίσης να συζητηθούν στο πλαίσιο παρεμφερούς υποθέσεως δεν προκύπτει η φύση του επακόλουθου κινδύνου να θιγεί η εξέλιξη της διαδικασίας που εξακολουθεί να εκκρεμεί.

30 Τρίτον και τέλος, το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 135 έως 140 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η εκ μέρους της Επιτροπής απόρριψη της αιτήσεως της ΑΡΙ περί προσβάσεως στα υπομνήματα που κατατέθηκαν στο πλαίσιο των υποθέσεων περί ελεύθερης αεροπλοΐας δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί βάσει της εξαιρέσεως που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 και η οποία αφορά την προστασία των δραστηριοτήτων επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου. Συγκεκριμένα, οι υποθέσεις αυτές είχαν ήδη περατωθεί με δικαστική απόφαση, οπότε ουδεμία δραστηριότητα έρευνας αποσκοπούσα στην απόδειξη της υπάρξεως των επίμαχων παραβάσεων μπορούσε να διακυβευθεί με τη γνωστοποίηση των αιτηθέντων εγγράφων.

31 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την επίδικη απόφαση καθόσον δεν επέτρεψε την πρόσβαση στα υπομνήματα που κατέθεσε η Επιτροπή ενώπιον του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο των υποθέσεων περί ελεύθερης αεροπλοΐας, και ενώπιον του Πρωτοδικείου, στο πλαίσιο της υποθέσεως Airtours κατά Επιτροπής (Τ-342/99). Το σημείο 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ορίζει ότι η προσφυγή της ΑΡΙ απορρίπτεται κατά τα λοιπά.

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

32 Με διατάξεις του Προέδρου του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 2008 και της 19ης Μαΐου 2008, αντιστοίχως, επετράπη στο Βασίλειο της Δανίας και στη Δημοκρατία της Φινλανδίας να παρέμβουν στην υπόθεση C-514/07 P προς στήριξη των αιτημάτων του Βασιλείου της Σουηδίας.

33 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 2008, επετράπη στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβει στις υποθέσεις C-528/07 P και C-532/07 P προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

34 Τέλος, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, με διάταξη της 7ης Ιανουαρίου 2009, αποφάσισε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων C-514/07 P, C-528/07 P και C-532/07 P προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και έκδοση κοινής αποφάσεως.

V — Τα αιτήματα των διαδίκων

Α — *Στην υπόθεση Σουηδία κατά API και Επιτροπής (C-514/07 P)*

35 Το Βασίλειο της Σουηδίας ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει το σημείο 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και την επίδικη απόφαση στο σύνολό της, και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

36 Η API ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στον βαθμό που το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε το δικαίωμα της Επιτροπής να μη γνωστοποιεί τα υπομνήματά της σε υποθέσεις στο πλαίσιο των οποίων πρόκειται να διεξαχθεί ακόμη επ' ακροατηρίου συζήτηση·

— να ακυρώσει τα τμήματα της επίδικης αποφάσεως που δεν ακυρώθηκαν προηγουμένως με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ή, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου να αποφανθεί σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου· και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα που αφορούν το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε η API κατά της αιτήσεως αναιρέσεως.

37 Το Βασίλειο της Δανίας ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει το σημείο 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και την επίδικη απόφαση, καθόσον «το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο επειδή δεν έθεσε την αυστηρή προϋπόθεση να πραγματοποιείται συγκεκριμένη εκτίμηση κάθε πράξεως που αποτελεί αντικείμενο αιτήσεως προσβάσεως προκειμένου να καθορίζεται αν μπορεί να εφαρμοστεί η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001».

38 Η Δημοκρατία της Φινλανδίας ζήτησε από το Δικαστήριο, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να ακυρώσει το σημείο 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

39 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να επιβεβαιώσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εν μέρει, στον βαθμό που επιβεβαιώνει την επίδικη απόφαση με την οποία δεν επετράπη η πρόσβαση στα έγγραφα που ζήτησε η API·

— να καταδικάσει την API στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή πρωτοδίκως και στο πλαίσιο της κατ' αναίρεση διαδικασίας· και

— να καταδικάσει το Βασίλειο της Σουηδίας στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή στο πλαίσιο της κατ' αναίρεση διαδικασίας.

Β — *Στην υπόθεση API κατά Επιτροπής (C-528/07 P)*

40 Η API ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στον βαθμό που το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε το δικαίωμα της Επιτροπής να μη γνωστοποιεί τα υπομνήματά της σε υποθέσεις στο πλαίσιο των οποίων πρόκειται να διεξαχθεί ακόμη επ' ακροατηρίου συζήτηση·

— να ακυρώσει τα τμήματα της επίδικης αποφάσεως που δεν ακυρώθηκαν προηγουμένως με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ή, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου να αποφανθεί σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου· και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

41 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να επιβεβαιώσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εν μέρει, στον βαθμό που επιβεβαιώνει την επίδικη απόφαση με την οποία δεν επετράπη η πρόσβαση στα έγγραφα που ζήτησε η API·

— να καταδικάσει την ΑΡΙ στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή τόσο πρωτοδίκως όσο και στο πλαίσιο της κατ' αναίρεση διαδικασίας· και

— να καταδικάσει το Βασίλειο της Σουηδίας στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή στο πλαίσιο της κατ' αναίρεση διαδικασίας.

42 Το Ηνωμένο Βασίλειο ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως.

Γ — *Στην υπόθεση Επιτροπή κατά ΑΡΙ (C-532/07 P)*

43 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει εν μέρει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στον βαθμό που ακύρωσε την επίδικη απόφαση με την οποία δεν επετράπη στην ΑΡΙ η πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα από της ημερομηνίας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, όσον αφορά όλα τα ένδικα βοηθήματα, εξαιρουμένου αυτού που αφορά τη διαδικασία λόγω παραβάσεως·

— να αποφανθεί οριστικά επί των ζητημάτων που αποτελούν το αντικείμενο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως· και

— να καταδικάσει την ΑΡΙ στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής που αφορούν την υπόθεση αυτή και την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως.

44 Η API ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει απαράδεκτο ένα τμήμα του πρώτου λόγου αναιρέσεως, καθόσον δεν αναφέρει επακριβώς τα αμφισβητούμενα στοιχεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως της οποίας η Επιτροπή επιθυμεί την αναίρεση·

— να κρίνει απαράδεκτο τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως·

— επικουρικώς, να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της· και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η API κατά την αντίκρουση της αιτήσεως αναιρέσεως.

45 Το Ηνωμένο Βασίλειο ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει ότι το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο όταν θεώρησε, στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, κατόπιν της διεξαγωγής της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, η Επιτροπή έχει την υποχρέωση να πραγματοποιεί εκτίμηση κατά περίπτωση κάθε υπομνήματος προκειμένου να αποφανθεί επί της εφαρμογής της εξαιρέσεως σχετικά με τις δικαιοδοτικές διαδικασίες που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001· και

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση καθόσον το Πρωτοδικείο ακύρωσε την επίδικη απόφαση στον βαθμό που αρνήθηκε να ικανοποιήσει το αίτημα, που διατύπωσε η API, περί προσβάσεως στα υπομνήματα που κατέθεσε η Επιτροπή ενώπιον του Δικαστηρίου στο πλαίσιο των υποθέσεων περί ελεύθερης αεροπλοΐας.

VI — Επί των αιτήσεων αναιρέσεως

46 Πρέπει να εξεταστεί κατ' αρχάς η αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-532/07 P και, στη συνέχεια, από κοινού, οι αιτήσεις αναιρέσεως στις υποθέσεις C-514/07 P και C-528/07 P.

A — *Επί της αιτήσεως αναιρέσεως που άσκησε η Επιτροπή (υπόθεση C-532/07 P)*

47 Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει τρεις λόγους, που αντλούνται από παραβάσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, δεύτερη και τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.

1. Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

48 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο ερμηνεύοντας την εξαίρεση σχετικά με τις δικαιοδοτικές διαδικασίες υπό την έννοια ότι τα θεσμικά όργανα οφείλουν να εξετάζουν, κατά περίπτωση, τις αιτήσεις προσβάσεως στα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο διαδικασιών άλλων πλην αυτών λόγω παραβάσεως, τούτο δε ήδη από την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

49 Προς στήριξη του λόγου αυτού, η Επιτροπή προβάλλει, πρώτον, ότι μια τέτοια ερμηνεία καταδεικνύει την ύπαρξη αντιφάσεως στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, αφού αναγνώρισε την ύπαρξη μιας γενικής εξαιρέσεως από το δικαίωμα προσβάσεως, το Πρωτοδικείο περιόρισε την εφαρμογή της μέχρι το χρονικό σημείο της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, προσδίδοντας εσφαλμένα στη συζήτηση αυτή αποφασιστική σημασία. Στην πραγματικότητα, το συμφέρον της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης, καθώς και η απαίτηση που αποσκοπεί στην αποφυγή, όσον αφορά τους εκπροσώπους της Επιτροπής, κάθε εξωτερικής επιρροής –επί των οποίων στηρίχθηκε το Πρωτοδικείο για να θεωρήσει ότι η επίμαχη εξαίρεση εφαρμόζεται μέχρι την επ' ακροατηρίου συζήτηση– δικαιολογούν την εφαρμογή της εξαιρέσεως αυτής καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, συνεπώς δε και μέχρι την έκδοση της αποφάσεως.

50 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη το συμφέρον της ορθής απονομής της δικαιοσύνης ή των προσώπων, πλην των διαδίκων και των κυρίων παρεμβαινόντων, που μνημονεύονται στη διαδικασία. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη την πρακτική που έχουν αναπτύξει τα κοινοτικά δικαστήρια και βάσει της οποίας μπορούν να παραλείπουν, με δική τους πρωτοβουλία, τα ονόματα ενός διαδίκου ή άλλων προσώπων που μετέχουν στη διαδικασία, ή άλλες πληροφορίες που αφορούν την υπόθεση και οι οποίες πρόκειται κανονικά να δημοσιευθούν.

51 Τρίτον, κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο παρέβη όχι μόνον το άρθρο 255 ΕΚ, το οποίο δεν αναφέρεται στο Δικαστήριο, αλλά και τις σχετικές διατάξεις των κανονισμών διαδικασίας των κοινοτικών δικαστηρίων, από τις οποίες προκύπτει ότι το κοινό δεν έχει πρόσβαση στα έγγραφα που τίθενται στη δικογραφία μιας υποθέσεως.

52 Τέταρτον, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη τα συμφέροντα των άλλων πλην της Επιτροπής διαδίκων. Συγκεκριμένα, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, κυρίως στις υποθέσεις με αντικείμενο ευθείες προσφυγές, τα υπομνήματα ενός διαδίκου κάνουν οπωσδήποτε αναφορά στα υπομνήματα των λοιπών διαδίκων στα οποία απαντούν, αν η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να γνωστοποιεί το περιεχόμενο των δικογράφων της, τούτο θα είχε αναπόφευκτα αντίκτυπο στο δικαίωμα του αντιδίκου να ελέγχει την κατ' αυτόν τον τρόπο επιτραπείσα πρόσβαση στα δικά του υπομνήματα και επιχειρήματα.

53 Πέμπτον, από τις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 1049/200 προκύπτει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θέλησε να αποκλείσει εντελώς από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού τα έγγραφα που συντάσσουν και κατέχουν τα θεσμικά όργανα σε σχέση αποκλειστικά με τις ένδικες διαδικασίες.

54 Έκτον και τέλος, η Επιτροπή φρονεί ότι η λύση στην οποία κατέληξε το Πρωτοδικείο είναι αντίθετη προς τη νομολογία του Δικαστηρίου, ειδικότερα δε προς την απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2000, C-174/98 P και C-189/98 P, Κάτω Χώρες και van der Wal κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-1), στην οποία το Δικαστήριο τόνισε ότι η Επιτροπή, όταν της υποβάλλεται αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα, μπορεί να οδηγηθεί να ζητήσει τη γνώμη του εθνικού δικαστηρίου πριν από κάθε ενδεχόμενη γνωστοποίηση των εγγράφων αυτών, στον βαθμό που μια τέτοια λύση επιβάλλει να λαμβάνει ένα θεσμικό όργανο μόνο του την απόφαση σχετικά με τη γνωστοποίηση του συνόλου των εγγράφων που αφορούν μια εκκρεμή υπόθεση και τα οποία κατατέθηκαν στα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα ή συντάχθηκαν από αυτά. Τούτο είναι ασύμβατο προς την υποχρέωση που υπέχει το θεσμικό όργανο να σέβεται τόσο τα δικαιώματα των λοιπών διαδίκων να υπερασπίζονται τα συμφέροντά τους ενώπιον των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων όσο και τους δικονομικούς κανόνες των δικαιοδοτικών αυτών οργάνων.

55 Προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής, το Ηνωμένο Βασίλειο προσθέτει, κατ' αρχάς, ότι το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ultra petita όταν έκρινε, στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «μετά τη διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, η Επιτροπή υπέχει την υποχρέωση να χωρήσει σε συγκεκριμένη αξιολόγηση κάθε αιτηθέντος εγγράφου προκειμένου να διαπιστώσει, υπό το φως του ειδικού περιεχομένου του, αν μπορεί να κοινολογηθεί ή αν η κοινολόγησή του θα έθιγε

την ένδικη διαδικασία στην οποία αναφέρεται». Συγκεκριμένα, από τη σκέψη 75 της ίδιας αποφάσεως προκύπτει ότι, με την προσφυγή της ακυρώσεως, η API δεν είχε υποβάλει στην εξέταση του Πρωτοδικείου το ζήτημα των αιτήσεων προσβάσεως στα υπομνήματα που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια περιόδου περιλαμβανομένης μεταξύ της ημερομηνίας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως και της εκδόσεως της αποφάσεως, δεδομένου ότι, σε εκάστη των τριών επίμαχων υποθέσεων, ήτοι Honeywell κατά Επιτροπής (T-209/01), General Electric κατά Επιτροπής (T-201/01) και Επιτροπή κατά Αυστρίας (C-203/03), η επ' ακροατηρίου συζήτηση δεν είχε ακόμη διεξαχθεί όταν η API ζήτησε την πρόσβαση στα υπομνήματα της Επιτροπής.

56 Το Ηνωμένο Βασίλειο φρονεί, εν συνεχεία, ότι τα θεσμικά όργανα πρέπει να μπορούν να στηριχθούν σε γενικά τεκμήρια εφαρμοζόμενα σε κατηγορίες εγγράφων και ότι η γνωστοποίηση των υπομνημάτων είναι, εκ φύσεως, διαφορετική από τη γνωστοποίηση ενός εσωτερικού διοικητικού εγγράφου. Τούτο επιβεβαιώνεται εξάλλου από τη μεταχείριση την οποία επιφυλάσσει ο κοινοτικός νομοθέτης στα έγγραφα που αφορούν ένδικη διαδικασία, της οποίας ο ιδιαίτερος χαρακτήρας αντικατοπτρίζεται στην εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001. Τέλος, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν συνάδει με την ορθή απονομή της δικαιοσύνης και είναι επιζήμιο γι' αυτή το να υπόκεινται οι ένδικες διαδικασίες στις εξωτερικές επιρροές.

57 Η API απαντά σε έκαστο των επιχειρημάτων που προέβαλε η Επιτροπή προς στήριξη του πρώτου λόγου.

58 Πρώτον, κάθε τυχόν εξωτερική επιρροή έναντι των εκπροσώπων της Επιτροπής αποτελεί απλώς συνέπεια του δημόσιου χαρακτήρα των ενδίκων διαδικασιών και δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη λύση στην οποία κατέληξε το Πρωτοδικείο. Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα αυτό είναι ασύμβατο προς την ανάγκη στενής ερμηνείας των εξαιρέσεων από το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα και η λύση στην οποία καταλήγει το Πρωτοδικείο είναι αντίθετη προς την αρχή της κατά το δυνατόν ευρύτερης προσβάσεως στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων, δεδομένου ότι, λαμβανομένου υπόψη του μερικού χαρακτήρα τους, ούτε η έκθεση ακροατηρίου αλλά ούτε και η επ' ακροατηρίου συζήτηση αρκούν για να διασφαλιστεί η διαφάνεια.

59 Δεύτερον, η API εκτιμά ότι η πρακτική του Δικαστηρίου που συνίσταται στην παράλειψη των ονομάτων των προσφευγόντων ή άλλων προσώπων που εμπλέκονται στη διαδικασία, καθώς και η κωδικοποίηση της πρακτικής αυτής στο άρθρο 44, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης, δεν μπορεί να δικαιολογήσει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό 1049/2001, καθόσον ο τελευταίος αυτός αποτελεί ιεραρχικά ανώτερο κανόνα δικαίου.

60 Τρίτον, τα έγγραφα στα οποία η API θα επιθυμούσε να έχει πρόσβαση εμπίπτουν σαφώς στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 255 ΕΚ, στον βαθμό που πρόκειται για έγγραφα κατεχόμενα από την Επιτροπή και των οποίων αυτή είναι ο συντάκτης. Με άλλα λόγια, η API δεν επιδιώκει να αποκτήσει πρόσβαση σε έγγραφα κατεχόμενα από το Δικαστήριο, στο οποίο εξάλλου δεν αναφέρεται το άρθρο 255 ΕΚ. Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα της Επιτροπής συναφώς είναι απαράδεκτο, καθόσον δεν διευκρινίζει τα αμφισβητούμενα στοιχεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

61 Τέταρτον, όχι μόνον η Επιτροπή δεν προσδιόρισε τα συμφέροντα των τρίτων τα οποία θα μπορούσε να βλάψει η μεταγενέστερη γνωστοποίηση των επίμαχων εγγράφων, αλλά δεν λαμβάνει υπόψη, ειδικότερα, ούτε τη δυνατότητα να επιτραπεί μερική πρόσβαση στα έγγραφα αυτά ούτε τη διαδικασία που ρητώς προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 1049/2001 προκειμένου να προστατευθούν τα συμφέροντα των τρίτων.

62 Πέμπτον, η API συμφωνεί με τη θέση της Επιτροπής ότι τα έγγραφα που κατέχουν τα θεσμικά όργανα και σχετίζονται αποκλειστικά με ένδικες διαδικασίες δεν αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001. Ειδικότερα, όσον αφορά την αρχή της ισότητας των όπλων των διαδίκων, η API ισχυρίζεται ότι ο διάδικος σε ένδικη διαφορά δεν τίθεται στην πραγματικότητα σε δυσμενή θέση λόγω της γνωστοποιήσεως των υπομνημάτων του και η ύπαρξη ενδεχόμενης ασυμμετρίας μεταξύ των διαδίκων αποτελεί απλώς την αναπόφευκτη και αναγκαία συνέπεια της ίδιας της ύπαρξης του κανονισμού 1049/2001. Εν πάση περιπτώσει, μερική πρόσβαση στα υπομνήματα είναι πάντοτε δυνατή και προτιμητέα σε σχέση με πλήρη άρνηση προσβάσεως σε αυτά.

63 Έκτον και τέλος, η προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες και van der Wal κατά Επιτροπής, την οποία αναφέρει η Επιτροπή, είναι εν προκειμένω απολύτως αλυσιτελής, διότι δεν πρόκειται για απόφαση αρχής βάσει της οποίας μπορεί να επιβληθεί συνολική απαγόρευση προσβάσεως σε ειδική κατηγορία εγγράφων.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

64 Πρέπει εκ προοιμίου να απορριφθεί η αιτίαση που διατύπωσε το Ηνωμένο Βασίλειο ότι το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ultra petita όταν, στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έκρινε ότι «μετά τη διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, η Επιτροπή υπέχει την υποχρέωση να χωρήσει σε συγκεκριμένη αξιολόγηση κάθε αιτηθέντος εγγράφου προκειμένου να διαπιστώσει, υπό το φως του ειδικού περιεχομένου του, αν μπορεί να κοινολογηθεί ή αν η κοινολόγησή του θα έθιγε την ένδικη διαδικασία στην οποία αναφέρεται».

65 Συγκεκριμένα, πρέπει να υπομνησθεί, συναφώς, ότι ο δικαστής, αν και οφείλει να αποφαίνεται μόνον επί των αιτημάτων των διαδίκων, στους οποίους απόκειται ο καθορισμός του πλαισίου της διαφοράς, δεν δεσμεύεται μόνον από τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι προς στήριξη των ισχυρισμών τους, διότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα μπορούσε να θεμελιώσει την απόφασή του σε εσφαλμένους νομικούς ισχυρισμούς (διάταξη της 27ης Σεπτεμβρίου 2004, C-470/02 P, UER κατά M6 κ.λπ., σκέψη 69).

66 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο δεν κατέληξε στο συμπέρασμα που διαλαμβάνεται στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως παρά μόνον αφού εξέτασε τα επιχειρήματα που προέβαλε η API προς στήριξη του λόγου της ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001. Επομένως, η σκέψη αυτή περιέχει μόνον την ανάπτυξη της συλλογιστικής βάσει της οποίας το Πρωτοδικείο απέρριψε τον λόγο που προέβαλε ενώπιόν του η API.

67 Σύμφωνα όμως με τη νομολογία του Δικαστηρίου, με βάση την ανάπτυξη αυτή και μόνο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το Πρωτοδικείο απέστη του αντικειμένου της διαφοράς και αποφάνθηκε ultra petita (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-252/96 P, Κοινοβούλιο κατά Gutiérrez de Quijano y Lloréns, Συλλογή 1998, σ. I-7421, σκέψη 34, καθώς και διάταξη UER κατά M6 κ.λπ., προαναφερθείσα, σκέψη 74).

68 Κατόπιν της διευκρινίσεως αυτής, όσον αφορά τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή προς στήριξη του υπό κρίση λόγου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την πρώτη αιτιολογική του σκέψη, ο κανονισμός 1049/2001 αντικατοπτρίζει τη βούληση που εκφράζεται στο άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΕ, το οποίο προστέθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, να πραγματοποιηθεί ένα νέο βήμα στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες. Όπως επισημαίνεται με τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, το δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον δημοκρατικό χαρακτήρα των οργάνων αυτών (απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, C-39/05 P και C-52/05 P, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2008, σ. I-4723, σκέψη 34).

69 Προς τούτο, ο κανονισμός 1049/2001 αποσκοπεί, όπως αναφέρουν η τέταρτη αιτιολογική του σκέψη και το άρθρο του 1, να παράσχει στο κοινό ένα όσο το δυνατόν ευρύτερο δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων (βλ. αποφάσεις της 1ης Φεβρουαρίου 2007, C-266/05 P, Sison κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2007, σ. I-1233, σκέψη 61· της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-64/05 P, Σουηδία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-11389, σκέψη 53, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 33, καθώς και της 29ης Ιουνίου 2010, C-139/07 P, Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, Συλλογή 2010, σ. I-5885, σκέψη 51).

70 Ωστόσο, το δικαίωμα αυτό υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς που στηρίζονται σε λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος (προαναφερθείσες αποφάσεις Sison κατά Συμβουλίου, σκέψη 62, και Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψη 53).

71 Ειδικότερα, και σε συμφωνία προς την ενδέκατη αιτιολογική του σκέψη, ο εν λόγω κανονισμός προβλέπει, στο άρθρο του 4, ότι τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε κάποιο από τα συμφέροντα τα οποία προστατεύει το άρθρο αυτό.

72 Έτσι, όταν η Επιτροπή αποφασίζει να αρνηθεί την πρόσβαση σε έγγραφο το οποίο της ζητήθηκε να γνωστοποιήσει, οφείλει να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν το κατά ποιον τρόπο η πρόσβαση στο έγγραφο αυτό είναι ικανή να θίξει συγκεκριμένα και ουσιαστικά το συμφέρον που προστατεύει η εξαίρεση του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001 το οποίο επικαλείται το θεσμικό αυτό όργανο (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσες αποφάσεις Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, σκέψη 49, και Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψη 53).

73 Βεβαίως, δεδομένου ότι συνιστούν απόκλιση από τη γενική αρχή της κατά το δυνατόν ευρύτερης προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα, οι ως άνω εξαιρέσεις πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται συσταλτικά (προαναφερθείσες αποφάσεις Sison κατά Συμβουλίου, σκέψη 63· Σουηδία κατά Επιτροπής, σκέψη 66, καθώς και Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, σκέψη 36).

74 Ωστόσο, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η API, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι επιτρέπεται στο οικείο θεσμικό όργανο να στηρίζεται, συναφώς, σε γενικά τεκμήρια που εφαρμόζονται σε ορισμένες κατηγορίες εγγράφων, δεδομένου ότι παρόμοιες γενικού χαρακτήρα εκτιμήσεις μπορούν να εφαρμόζονται σε αιτήσεις γνωστοποιήσεως που αφορούν έγγραφα της ίδιας φύσεως (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, σκέψη 50, καθώς και Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψη 54).

75 Εν προκειμένω όμως, κανένας από τους διαδίκους στην υπό κρίση υπόθεση δεν αμφισβήτησε το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 75 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι τα υπομνήματα στα οποία ζητήθηκε η πρόσβαση συντάχθηκαν από το θεσμικό αυτό όργανο υπό την ιδιότητά του ως διαδίκου σε τρεις ευθείες προσφυγές που εκκρεμούσαν ακόμη κατά την ημερομηνία εκδόσεως

της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι, ως εκ τούτου, κάθε ένα από τα αφορώντα τις εν λόγω τρεις υποθέσεις υπομνήματα μπορεί να θεωρηθεί ως εμπίπτον στην ίδια κατηγορία.

76 Πρέπει, επομένως, να εξακριβωθεί αν γενικής φύσεως εκτιμήσεις καθιστούσαν δυνατή τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η Επιτροπή εδικαιούτο να στηριχθεί στο τεκμήριο ότι η γνωστοποίηση των υπομνημάτων θα έθιγε τις ένδικες διαδικασίες, τούτο δε χωρίς να υποχρεούται να προβεί σε συγκεκριμένη εκτίμηση του περιεχομένου εκάστου των εγγράφων αυτών.

77 Προς τούτο, πρέπει να τονιστεί εκ προοιμίου ότι τα υπομνήματα που κατατίθενται ενώπιον του Δικαστηρίου στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας έχουν εντελώς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, καθόσον μετέχουν, εκ της φύσεώς τους, μάλλον στη δικαιοδοτική δραστηριότητα του Δικαστηρίου παρά στη διοικητική δραστηριότητα της Επιτροπής, στην περίπτωση δε της τελευταίας αυτής δραστηριότητας δεν απαιτείται εξάλλου το ίδιο εύρος προσβάσεως στα έγγραφα σε σχέση με αυτό που απαιτείται στην περίπτωση της νομοθετικής δραστηριότητας ενός κοινοτικού οργάνου (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψη 60).

78 Συγκεκριμένα, τα υπομνήματα αυτά συντάσσονται αποκλειστικά για τους σκοπούς της εν λόγω ένδικης διαδικασίας και συνιστούν το ουσιώδες στοιχείο της διαδικασίας αυτής. Ο προσφεύγων οριοθετεί τη διαφορά με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο, στο δε πλαίσιο ειδικότερα της έγγραφης διαδικασίας –καθόσον η προφορική διαδικασία δεν είναι υποχρεωτική– οι διάδικοι παρέχουν στο Δικαστήριο τα στοιχεία βάσει των οποίων αυτό πρόκειται να εκδώσει τη δικαστική του απόφαση.

79 Τόσο όμως από το γράμμα των σχετικών διατάξεων των Συνθηκών όσο και από την οικονομία του κανονισμού 1049/2001 και τους σκοπούς της κανονιστικής ρυθμίσεως της Ένωσης στον τομέα αυτόν, προκύπτει ότι η δικαιοδοτική δραστηριότητα αυτή καθαυτή αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα που προβλέπει η ρύθμιση αυτή.

80 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, τις σχετικές διατάξεις των Συνθηκών, από το γράμμα του άρθρου 255 ΕΚ προκύπτει σαφέστατα ότι το Δικαστήριο δεν υπόκειται στις υποχρεώσεις διαφάνειας που προβλέπει το άρθρο αυτό.

81 Ο σκοπός του αποκλεισμού αυτού προκύπτει εξάλλου ακόμη σαφέστερα από το άρθρο 15 ΣΛΕΕ, που αντικατέστησε το άρθρο 255 ΕΚ και το οποίο διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της αρχής της διαφάνειας και διευκρινίζει, στην παράγραφό του 3, τέταρτο εδάφιο, ότι το Δικαστήριο υπόκειται στις υποχρεώσεις διαφάνειας μόνον κατά την άσκηση των διοικητικών του καθηκόντων.

82 Επομένως, ο αποκλεισμός του Δικαστηρίου από τα θεσμικά όργανα που υπόκεινται, κατά το άρθρο 255 ΕΚ, στις εν λόγω υποχρεώσεις δικαιολογείται ακριβώς από τη φύση της δικαιοδοτικής λειτουργίας που οφείλει να ασκεί, σύμφωνα με το άρθρο 220 ΕΚ.

83 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται εξάλλου επίσης από την οικονομία του κανονισμού 1049/2001, ο οποίος έχει ως νομική βάση το άρθρο 255 ΕΚ. Συγκεκριμένα, το άρθρο 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού αυτού, διευκρινίζοντας το πεδίο εφαρμογής του, αποκλείει το Δικαστήριο, παραλείποντας να αναφερθεί σε αυτό, από τα θεσμικά όργανα που υπόκεινται στις υποχρεώσεις διαφάνειας τις οποίες προβλέπει, ενώ το άρθρο 4 του κανονισμού αυτού θεσπίζει μία από τις εξαιρέσεις από το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων, ήτοι ακριβώς αυτή που αφορά την προστασία των ενδίκων διαδικασιών.

84 Έτσι, τόσο από το άρθρο 255 ΕΚ όσο και από τον κανονισμό 1049/2001 προκύπτει ότι οι περιορισμοί στην εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας όσον αφορά τη δικαιοδοτική δραστηριότητα επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι αυτόν της διασφαλίσεως του ότι το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων θα ασκείται χωρίς να θίγεται η προστασία των ενδίκων διαδικασιών.

85 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι η προστασία των διαδικασιών αυτών προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, την εξασφάλιση της τηρήσεως των αρχών της ισότητας των όπλων των διαδίκων και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης.

86 Όσον αφορά όμως, αφενός, την ισότητα των όπλων των διαδίκων, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως τόνισε κατ' ουσίαν και το Πρωτοδικείο στη σκέψη 78 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αν το περιεχόμενο των υπομνημάτων της Επιτροπής καθίστατο αντικείμενο δημόσιας συζήτησης, οι επικρίσεις που θα διατυπώνονταν κατά των υπομνημάτων αυτών, πέραν της πραγματικής νομικής τους σημασίας, θα ενείχαν τον κίνδυνο να επηρεάσουν τη θέση που υποστηρίζει το θεσμικό αυτό όργανο ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης.

87 Επιπλέον, μια τέτοια κατάσταση θα μπορούσε να νοθεύσει την απαραίτητη ισορροπία μεταξύ των διαδίκων ενώπιον των εν λόγω δικαιοδοτικών οργάνων –ισορροπία στην οποία στηρίζεται η αρχή της ισότητας των όπλων των διαδίκων– στον βαθμό που μόνο το θεσμικό όργανο το οποίο αφορά μια αίτηση προσβάσεως στα έγγραφά του, και όχι το σύνολο των διαδίκων, θα υπέκειτο στην υποχρέωση γνωστοποιήσεως.

88 Περαιτέρω, πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι η αρχή της ισότητας των όπλων των διαδίκων, όπως και η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως, δεν είναι παρά απόρροια της έννοιας της δίκαιης δίκης (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 26ης Ιουνίου 2007, C-305/05, Ordre des barreaux francophones et germanophone κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-5305, σκέψη 31· της 2ας Δεκεμβρίου 2009, C-89/09 P, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ., Συλλογή 2009, σ. I-11245, σκέψη 50, καθώς και της 17ης Δεκεμβρίου 2009, C-197/09 RX-II, Réexamen M κατά ΕΜΕΑ, Συλλογή 2009, σ. I-12033, σκέψεις 39 και 40).

89 Όπως όμως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο, η τήρηση της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως πρέπει να εξασφαλίζεται αδιακρίτως στους διαδίκους σε δίκες ενώπιον του δικαστή της Ένωσης, ανεξαρτήτως της νομικής ιδιότητάς τους. Ως εκ τούτου, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης μπορούν επίσης να επικαλεστούν την αρχή αυτή όταν είναι διάδικοι σε τέτοιου είδους δίκη (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ., σκέψη 53).

90 Κακώς συνεπώς η API ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, ως δημόσιο θεσμικό όργανο, δεν μπορεί να προβάλει το δικαίωμα της ισότητας των όπλων των διαδίκων, καθόσον κάτοχοι του δικαιώματος αυτού μπορούν να είναι μόνον ιδιώτες.

91 Βεβαίως, όπως ισχυρίζεται η API, ο ίδιος ο κανονισμός 1049/2001 επιβάλλει υποχρεώσεις διαφάνειας μόνο στα θεσμικά όργανα τα οποία απαριθμεί. Ωστόσο, το γεγονός ότι οι υποχρεώσεις αυτές επιβάλλονται μόνο στα οικεία θεσμικά όργανα δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια, στο πλαίσιο εκκρεμών ενδίκων διαδικασιών, την επιδείνωση της δικονομικής θέσεως των οργάνων αυτών από την άποψη της αρχής της ισότητας των όπλων των διαδίκων.

92 Όσον αφορά, αφετέρου, την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, ο αποκλεισμός της δικαιοδοτικής δραστηριότητας από το πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφόρων σταδίων της διαδικασίας, δικαιολογείται με βάση την ανάγκη διασφαλίσεως της διεξαγωγής με απόλυτη ηρεμία, καθ' όλη τη διάρκεια της ένδικης διαδικασίας, των συζητήσεων μεταξύ των διαδίκων, καθώς και της διασκέψεως του οικείου δικαστηρίου όσον αφορά την εκδικαζόμενη υπόθεση.

93 Η γνωστοποίηση όμως των επίμαχων υπομνημάτων θα είχε ως συνέπεια να καταστήσει δυνατή την άσκηση, έστω και μόνο στην αντίληψη του κοινού, εξωτερικών πιέσεων στην ένδικη δραστηριότητα και να θίξει την ηρεμία των συζητήσεων.

94 Κατά συνέπεια, πρέπει να αναγνωριστεί η ύπαρξη γενικού τεκμηρίου σύμφωνα με το οποίο η γνωστοποίηση των υπομνημάτων που ένα θεσμικό όργανο έχει καταθέσει στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας θίγει την προστασία της διαδικασίας αυτής υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, ενόσω η εν λόγω διαδικασία είναι εκκρεμής.

95 Συγκεκριμένα, η εν λόγω γνωστοποίηση δεν θα ελάμβανε υπόψη τις ιδιομορφίες αυτής της κατηγορίας εγγράφων και θα ισοδυναμούσε με εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας σε σημαντικό τμήμα της ένδικης διαδικασίας. Τούτο θα είχε ως συνέπεια ότι ο αποκλεισμός του Δικαστηρίου από τα θεσμικά όργανα στα οποία εφαρμόζεται η αρχή της διαφάνειας, σύμφωνα με το άρθρο 255 ΕΚ, θα εστερείτο σε μεγάλο βαθμό της πρακτικής του αποτελεσματικότητας.

96 Επιπλέον, το τεκμήριο αυτό δικαιολογείται επίσης με βάση τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους Κανονισμούς Διαδικασίας των δικαστηρίων της Ένωσης (βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψη 55).

97 Συγκεκριμένα, ο Οργανισμός του Δικαστηρίου, καίτοι προβλέπει, στο άρθρο του 31, ότι η συνεδρίαση είναι δημόσια, περιορίζει εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο του 20, δεύτερο εδάφιο, τη γνωστοποίηση των δικογράφων στους διαδίκους και μόνο, καθώς και στα θεσμικά όργανα των οποίων προσβάλλονται οι αποφάσεις.

98 Ομοίως, οι Κανονισμοί Διαδικασίας των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης προβλέπουν την επίδοση των υπομνημάτων μόνο στους διαδίκους. Ειδικότερα, το άρθρο 39 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το άρθρο 45 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου και το άρθρο 37, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης προβλέπουν ότι το δικόγραφο της προσφυγής επιδίδεται μόνο στον καθού.

99 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ούτε ο Οργανισμός του Δικαστηρίου ούτε οι εν λόγω Κανονισμοί Διαδικασίας προβλέπουν δικαίωμα προσβάσεως των τρίτων στα υπομνήματα που κατατίθενται στο Δικαστήριο στο πλαίσιο των ενδίκων διαδικασιών.

100 Το γεγονός αυτό πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη κατά την ερμηνεία της εξαιρέσεως που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001. Συγκεκριμένα, αν οι τρίτοι ήσαν σε θέση, βάσει του κανονισμού 1049/2001, να αποκτήσουν πρόσβαση στα εν λόγω υπομνήματα, θα διακυβευόταν το σύστημα των δικονομικών κανόνων που διέπουν τις ένδικες διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης (βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψη 58).

101 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι δεν ασκεί επιρροή το ότι η API ισχυρίζεται ότι άλλα εθνικά νομικά συστήματα υιοθέτησαν διαφορετικές λύσεις προβλέπουσες, μεταξύ άλλων, ότι τα δικαστήρια επιτρέπουν την πρόσβαση στα υπομνήματα που κατατίθενται ενώπιόν τους. Συγκεκριμένα, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή και όπως ορθώς έκρινε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι δικονομικοί κανόνες των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης δεν προβλέπουν δικαίωμα προσβάσεως των τρίτων στα κατατεθέντα από τους διαδίκους στη Γραμματεία δικόγραφα.

102 Αντιθέτως, η ύπαρξη ακριβώς αυτών των δικονομικών κανόνων στους οποίους υπόκεινται τα επίμαχα υπομνήματα καθώς και το γεγονός ότι όχι μόνον δεν προβλέπουν κανένα δικαίωμα προσβάσεως στη δικογραφία της υποθέσεως, αλλά, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, προβλέπουν ακόμη και τη δυνατότητα διεξαγωγής της επ' ακροατηρίου συζητήσεως κεκλεισμένων των θυρών ή τη μη γνωστοποίηση ορισμένων στοιχείων, όπως είναι τα ονόματα των διαδίκων, συμβάλλουν στη στήριξη του τεκμηρίου ότι η γνωστοποίηση των επίμαχων υπομνημάτων προσβάλλει τις ένδικες διαδικασίες (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση C-139/07 P, Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψεις 56 έως 58).

103 Είναι αληθές, όπως έχει διευκρινίσει το Δικαστήριο, ότι ένα τέτοιο γενικό τεκμήριο δεν αποκλείει το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να αποδείξει ότι συγκεκριμένο έγγραφο του οποίου ζητήθηκε η γνωστοποίηση δεν καλύπτεται από το εν λόγω τεκμήριο (προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Technische Glaswerke Ilmenau, σκέψη 62). Ωστόσο, εν προκειμένω, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν προκύπτει ότι η API προέβαλε το δικαίωμα αυτό.

104 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η Επιτροπή, ελλείψει κάθε στοιχείου δυναμένου να ανατρέψει το εν λόγω τεκμήριο, είχε την υποχρέωση, μετά τη διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, να προβεί σε συγκεκριμένη εκτίμηση εκάστου αιτηθέντος εγγράφου για να εξακριβώσει αν, λαμβανομένου υπόψη του ειδικού περιεχομένου του, η γνωστοποίησή του θα έθιγε την προστασία της ένδικης διαδικασίας την οποία αφορούσε.

105 Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 66 της παρούσας αποφάσεως, οι εκτιμήσεις που περιέχονται στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν αποτελούν παρά ανάπτυξη της συλλογιστικής βάσει της οποίας το Πρωτοδικείο απέρριψε τον λόγο ακυρώσεως που προέβαλε ενώπιόν του η ΑΡΙ. Αντιθέτως, το διατακτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ουδόλως στηρίζεται στην εν λόγω σκέψη 82.

106 Επομένως, η αναίρεση αυτού του τμήματος του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν συνεπάγεται την αναίρεση του διατακτικού της.

2. Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως

107 Με τον δεύτερο λόγο της αναιρέσεως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Ηνωμένο Βασίλειο, ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η εξαίρεση που αφορά την προστασία του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου και η οποία προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 δεν παρείχε τη δυνατότητα στην Επιτροπή, μετά την έκδοση της αποφάσεως στις διαδικασίες λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 226 ΕΚ, να αρνηθεί την πρόσβαση στα υπομνήματα που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών χωρίς να έχει προηγουμένως πραγματοποιήσει συγκεκριμένη εξέταση του περιεχομένου των εγγράφων αυτών.

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

108 Κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι οι διαδικασίες εκτελέσεως μπορούν να συνεχιστούν μετά την εκδοθείσα απόφαση στο πλαίσιο των διαδικασιών λόγω παραβάσεως και να καταλήξουν όχι μόνο σε νέα προσφυγή δυνάμει του άρθρου 228 ΕΚ, αλλά και σε νέες επαφές μεταξύ της Επιτροπής και του καταδικασθέντος κράτους μέλος προκειμένου το τελευταίο αυτό να συμμορφωθεί προς το δίκαιο της Ένωσης.

109 Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα επιχειρήματα του Πρωτοδικείου, κατά τα οποία μια προσφυγή δυνάμει του άρθρου 228 ΕΚ έχει διαφορετικό αντικείμενο και εξαρτάται από μελλοντικά και αβέβαια γεγονότα, είναι αμιγώς τυπικά και δεν λαμβάνουν υπόψη την πραγματικότητα του διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών.

110 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, όταν αρνήθηκε στην API την πρόσβαση στα επίμαχα υπομνήματα στις υποθέσεις περί ελεύθερης αεροπλοΐας, αντιμετώπιζε ανυπέρβλητο ζήτημα αρχής, σε σχέση με το οποίο ήταν υποχρεωμένη να εκπροσωπήσει την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στις διαπραγματεύσεις που έπρεπε να διεξαγάγει ταυτοχρόνως με τα κράτη μέλη και τα τρίτα κράτη. Η Επιτροπή εξήγησε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι η γνωστοποίηση των υπομνημάτων της μετά την έκδοση της αποφάσεως στις υποθέσεις αυτές θα έβλαπτε τις διαπραγματεύσεις αυτές, οι οποίες είχαν ως αντικείμενο τη σύναψη νέας διεθνούς συμφωνίας περί των αερομεταφορών.

111 Κατά την API, αντιθέτως, η αίτηση αναιρέσεως δεν εξηγεί ούτε τους λόγους για τους οποίους η «πραγματικότητα του διαλόγου» με τα κράτη μέλη θα διακυβευόταν αν η Επιτροπή γνωστοποιούσε τα υπομνήματά της μετά την εκ μέρους του Δικαστηρίου έκδοση της αποφάσεώς του ούτε γιατί «ο ρόλος της ως θεματοφύλακα των Συνθηκών» θα αποδυναμωνόταν από μια τέτοια γνωστοποίηση. Εκτός αν η Επιτροπή μπορούσε να επικαλεστεί ιδιαίτερες περιστάσεις που να δικαιολογούν την εφαρμογή μιας των εξαιρέσεων από τη γνωστοποίηση, τα υπομνήματα έπρεπε να γνωστοποιηθούν.

Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα αυτό είναι απαράδεκτο, καθόσον απλώς επαναλαμβάνει επιχειρήματα που έχουν ήδη προβληθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

112 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, που περιλαμβάνει δύο σκέλη, η Επιτροπή προσάπτει, κατ' ουσίαν, στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε, κακώς, ότι τα έγγραφα που αφορούν δραστηριότητες έρευνας διεξαγομένης από την ίδια στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 226 ΕΚ δεν καλύπτονται πλέον από την εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 μετά την εκ μέρους του Δικαστηρίου έκδοση της αποφάσεώς του με την οποία περατώνεται η εν λόγω διαδικασία.

113 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι λόγοι βάσει των οποίων το Πρωτοδικείο κατέληξε, στη σκέψη 142 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο συμπέρασμα ότι είχε υποπέσει σε πλάνη εκτιμήσεως αρνούμενη την πρόσβαση στα έγγραφα που αφορούσαν τις υποθέσεις περί ελεύθερης αεροπλοΐας είναι αμιγώς τυπικοί και δεν λαμβάνουν υπόψη την πραγματικότητα του διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους.

114 Κατ' ουσίαν, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι εκτίμησε εσφαλμένα τη νομική σχέση που υπάρχει μεταξύ των άρθρων 226 ΕΚ και 228 ΕΚ, υποτιμώντας τον σύνδεσμο που υφίσταται μεταξύ των διαδικασιών που προβλέπουν οι δύο αυτές διατάξεις στο πλαίσιο δύο διαδοχικών συναφών υποθέσεων που αφορούν την ίδια παράβαση του ίδιου κράτους μέλους.

115 Αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η API, η Επιτροπή δεν επαναλαμβάνει απλώς τα επιχειρήματα που είχε προβάλει πρωτοδίκως, αλλά αποσκοπεί στην αμφισβήτηση της νομικής εκτιμήσεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο.

116 Ωστόσο, εφόσον διάδικος αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου από το Πρωτοδικείο, τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδίκως μπορούν να συζητηθούν εκ νέου κατά την εκδίκαση αιτήσεως αναιρέσεως. Πράγματι, αν κάποιος διάδικος δεν μπορούσε να στηρίξει, κατά τον τρόπο αυτόν, την αίτηση αναιρέσεως σε λόγους και επιχειρήματα που προέβαλε ήδη ενώπιον του Πρωτοδικείου, η διαδικασία της αναιρέσεως θα καθίστατο, εν μέρει, άνευ αντικειμένου (απόφαση της 23ης Μαρτίου 2004, C-234/02 P, Διαμεσολαβητής κατά Lamberts, Συλλογή 2004, σ. I-2803, σκέψη 75).

117 Επομένως, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου είναι παραδεκτό.

118 Όσον αφορά την ουσία, πρέπει να τονιστεί ότι οι διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 226 ΕΚ και 228 ΕΚ, καίτοι, βεβαίως, επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι αυτόν της διασφαλίσεως της αποτελεσματικής εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, αποτελούν εντούτοις διακριτές διαδικασίες, έχουσες διαφορετικά αντικείμενα.

119 Συγκεκριμένα, η διαδικασία που θέσπισε το άρθρο 226 ΕΚ αποσκοπεί στο να διαπιστωθεί, με σκοπό να παύσει, η συμπεριφορά κράτους μέλους που συνιστά παράβαση του δικαίου της Ένωσης (βλ. αποφάσεις της 7ης Φεβρουαρίου 1979, 15/76 και 16/76, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 141, σκέψη 27, καθώς και της 6ης Δεκεμβρίου 2007, C-456/05, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2007, σ. I-10517, σκέψη 25), ενώ το αντικείμενο της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 228 ΕΚ είναι πολύ πιο περιορισμένο και αποσκοπεί απλώς στο να παρακινήσει το κράτος μέλος που δεν έχει συμμορφωθεί να εκτελέσει απόφαση επί προσφυγής λόγω παραβάσεως (απόφαση της 12ης Ιουλίου 2005, C-304/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2005, σ. I-6263, σκέψη 80).

120 Επομένως, αφής στιγμής το Δικαστήριο διαπίστωσε, με απόφαση εκδοθείσα βάσει του άρθρου 226 ΕΚ, ότι κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις του, η συνέχιση των

διαπραγματεύσεων μεταξύ του κράτους μέλους αυτού και της Επιτροπής δεν θα έχει πλέον ως αντικείμενο την ύπαρξη της παραβάσεως –η οποία ακριβώς διαπιστώθηκε ήδη από το Δικαστήριο– αλλά το ζήτημα αν πληρούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση προσφυγής βάσει του άρθρου 228 ΕΚ.

121 Επιπλέον, όσον αφορά τη δυνατότητα η προσφυγή λόγω παραβάσεως να οδηγήσει σε φιλικό διακανονισμό, πρέπει να τονιστεί ότι, αφής στιγμής η παράβαση διαπιστώθηκε με απόφαση του Δικαστηρίου εκδοθείσα βάσει του άρθρου 226 ΕΚ, μια τέτοια έκβαση δεν είναι πλέον δυνατή όσον αφορά την παράβαση αυτή.

122 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο δεν πλανήθηκε περί το δίκαιο αποφαινόμενο ότι δεν μπορεί να τεκμαρθεί ότι η γνωστοποίηση των υπομνημάτων που κατατέθηκαν στο πλαίσιο διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση δικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 226 ΕΚ θίγει τις δραστηριότητες έρευνας που δύνανται να καταλήξουν στην κίνηση διαδικασίας βάσει του άρθρου 228 ΕΚ.

123 Κατόπιν των προεκτεθέντων, το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

124 Με το δεύτερο σκέλος του υπό κρίση λόγου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η γνωστοποίηση των εγγράφων που αφορούν τις υποθέσεις περί ελεύθερης αεροπλοΐας, ακόμη και μετά την εκ μέρους του Δικαστηρίου έκδοση αποφάσεως στις υποθέσεις αυτές, θα έβλαπτε τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη σύναψη νέας διεθνούς συμφωνίας περί των αερομεταφορών τις οποίες διεξήγε, κατά τον χρόνο της εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως, εν ονόματι της Κοινότητας, με τα κράτη μέλη και με τα τρίτα κράτη.

125 Αρκεί να τονιστεί συναφώς ότι, έστω και αν η Επιτροπή υποστηρίζει, με την αίτηση αναιρέσεως, ότι είχε τονίσει το γεγονός αυτό κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση

ενώπιον του Πρωτοδικείου, ουδόλως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση –η οποία δεν αμφισβητήθηκε από την Επιτροπή επί του σημείου αυτού– ότι το θεσμικό αυτό όργανο επικαλέστηκε, με την επίδικη απόφαση ή ενώπιον του Πρωτοδικείου, την ανάγκη διατηρήσεως του απορρήτου των επίμαχων εγγράφων προκειμένου να μη θιγούν οι διαπραγματεύσεις τις οποίες διεξήγε για τη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας.

126 Κατά πάγια όμως νομολογία, αν επιτρεπόταν σε έναν από τους διαδίκους να προβάλει για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου λόγο και επιχειρήματα που δεν είχε προβάλει ενώπιον του Πρωτοδικείου, τούτο θα σήμαινε ότι ο διάδικος αυτός θα είχε τη δυνατότητα να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, του οποίου η αρμοδιότητα επί των αιτήσεων αναιρέσεως είναι περιορισμένη, διαφορά με ευρύτερο περιεχόμενο από τη διαφορά που εκδίκασε το Πρωτοδικείο. Όταν έχει ασκηθεί αναίρεση, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται, συνεπώς, στον έλεγχο της νομικής λύσεως που δόθηκε σε σχέση με τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν πρωτοδίκως (βλ. αποφάσεις της 30ής Μαρτίου 2000, C-266/97 P, VBA κατά VGB κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-2135, σκέψη 79, και της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-167/04 P, JCB Service κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-8935, σκέψη 114, καθώς και, υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 21ης Ιανουαρίου 2010, C-150/09 P, Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής, σκέψεις 73 και 74).

127 Δεδομένου συνεπώς ότι το σκέλος αυτό πρέπει να κριθεί απαράδεκτο, ο δεύτερος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει αβάσιμος και εν μέρει απαράδεκτος.

3. Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

128 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο ερμηνεύοντας την εξαίρεση σχετικά με την προστασία των ενδίκων

διαδικασιών υπό την έννοια ότι τα θεσμικά όργανα οφείλουν να εξετάζουν, κατά περίπτωση, ακόμη και τις αιτήσεις προσβάσεως στα υπομνήματα που κατατέθηκαν στο πλαίσιο περατωθεισών υποθέσεων, όταν αυτές συνδέονται με διαδικασία που είναι ακόμη εκκρεμής. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο, δεδομένου ότι αποφάσισε ότι η Επιτροπή μπορούσε να αρνηθεί τη γνωστοποίηση των υπομνημάτων της ενόσω αυτά δεν είχαν συζητηθεί κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του δικαστή, θα έπρεπε να εφαρμόσει την ίδια συλλογιστική στις αιτήσεις γνωστοποιήσεως εγγράφων που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο υποθέσεων που έχουν περατωθεί, αλλά συνδέονται με άλλες υποθέσεις που είναι ακόμη εκκρεμείς. Τούτο είναι ακόμη πιο δικαιολογημένο όταν οι διάδικοι της περατωθείσας διαδικασίας και αυτοί της εκκρεμούς ακόμη υποθέσεως, που είναι συναφής με την πρώτη, δεν είναι οι ίδιοι.

129 Η ΑΡΙ υποστηρίζει, συναφώς, ότι η πλήρης ή μερική πρόσβαση στα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο περατωθείσας υποθέσεως δεν έχει αντίκτυπο στην ικανότητα της Επιτροπής να αμυνθεί στο πλαίσιο μεταγενέστερης υποθέσεως που εκκρεμεί ακόμη, έστω και αν οι δύο αυτές υποθέσεις συνδέονται.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

130 Επιβάλλεται εκ προοιμίου η διαπίστωση ότι, καίτοι, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 68 έως 104 της παρούσας αποφάσεως, η γνωστοποίηση των υπομνημάτων που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο εκκρεμούς ένδικης διαδικασίας τεκμαίρεται ότι προσβάλλει την προστασία της διαδικασίας αυτής, λόγω του ότι τα υπομνήματα συνιστούν τη βάση επί της οποίας ασκείται η δικαιοδοτική δραστηριότητα του Δικαστηρίου, τούτο δεν ισχύει όταν η εν λόγω διαδικασία έχει περατωθεί με δικαστική απόφαση.

131 Συγκεκριμένα, στην τελευταία αυτή περίπτωση, δεν χρειάζεται πλέον να τεκμαρθεί ότι η γνωστοποίηση των υπομνημάτων θα προσβάλει τη δικαιοδοτική δραστηριότητα του Δικαστηρίου, καθόσον η δραστηριότητα αυτή, μετά την περάτωση της διαδικασίας, έχει τερματιστεί.

132 Βεβαίως, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, η γνωστοποίηση υπομνημάτων που αφορούν ένδικη διαδικασία που έχει περατωθεί, αλλά η οποία συνδέεται με άλλη διαδικασία που είναι ακόμη εκκρεμής, μπορεί να δημιουργήσει τον κίνδυνο προσβολής της τελευταίας αυτής διαδικασίας, μεταξύ άλλων όταν οι διάδικοι στη διαδικασία αυτή δεν είναι οι ίδιοι με αυτούς της περατωθείσας διαδικασίας. Συγκεκριμένα, σε μια τέτοια περίπτωση, αν η Επιτροπή έχει χρησιμοποιήσει τα ίδια επιχειρήματα προς στήριξη της νομικής της θέσεως στο πλαίσιο των δύο διαδικασιών, η γνωστοποίηση των επιχειρημάτων της στο πλαίσιο της εκκρεμούς διαδικασίας θα μπορούσε να ενέχει τον κίνδυνο προσβολής της διαδικασίας αυτής.

133 Ωστόσο, ένας τέτοιος κίνδυνος εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως είναι, μεταξύ άλλων, ο βαθμός ομοιότητας μεταξύ των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν στις δύο διαδικασίες. Συγκεκριμένα, αν τα υπομνήματα της Επιτροπής επαναλαμβάνονται μόνον εν μέρει, θα μπορούσε να αρκεί η μερική γνωστοποίηση για να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος προσβολής της εκκρεμούς διαδικασίας.

134 Υπό τις περιστάσεις αυτές όμως, μόνο συγκεκριμένη εξέταση των εγγράφων στα οποία ζητείται η πρόσβαση, διενεργούμενη βάσει των κριτηρίων που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 72 της παρούσας αποφάσεως, μπορεί να παράσχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να κρίνει αν μπορεί να αρνηθεί τη γνωστοποίησή τους βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.

135 Συνεπώς, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι ο κίνδυνος προσβολής προστατευομένου συμφέροντος, τον οποίον απαιτεί η διάταξη αυτή, δεν μπορεί να τεκμαρθεί βάσει του συνδέσμου και μόνο που υφίσταται μεταξύ των οικείων ενδίκων διαδικασιών.

136 Επομένως, δεδομένου ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός, η αίτηση αναιρέσεως της Επιτροπής στην υπόθεση C-532/07 P πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Β — *Επί των αιτήσεων αναιρέσεως του Βασιλείου της Σουηδίας (υπόθεση C-514/07 P) και της API (υπόθεση C-528/07 P)*

137 Ενώ η υπόθεση C-532/07 P αφορά, αφενός, την πρόσβαση στα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο ενδίκων διαδικασιών στις οποίες, κατά τον χρόνο της εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής, έχει ήδη διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση και, αφετέρου, την πρόσβαση στα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο περατωθεισών ενδίκων διαδικασιών οι οποίες είτε έχουν ως αντικείμενο προσφυγή λόγω παραβάσεως, κατόπιν της εκδικάσεως της οποίας το καθού κράτος μέλος δεν έχει ακόμη συμμορφωθεί προς το δίκαιο της Ένωσης, είτε συνδέονται στενά με άλλες εκκρεμείς διαδικασίες, οι υποθέσεις C-514/07 P και C-528/07 P έχουν ως αντικείμενο την πρόσβαση στα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο ενδίκων διαδικασιών στις οποίες, κατά τον χρόνο της εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής, δεν έχει ακόμη διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση.

138 Το Βασίλειο της Σουηδίας, υποστηριζόμενο από το Βασίλειο της Δανίας και τη Δημοκρατία της Φινλανδίας, καθώς και την API, στηρίζουν τις αντίστοιχες αιτήσεις τους αναιρέσεως σε δύο ίδιους λόγους, που αντλούνται, ο ένας, από την παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 και, ο άλλος, από αυτή του άρθρου 4, παράγραφος 2, in fine, του κανονισμού αυτού.

1. Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

139 Με τον λόγο αυτόν, το Βασίλειο της Σουηδίας και η API υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι το Πρωτοδικείο ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερη

περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, που προβλέπει την εξαίρεση σχετικά με την προστασία των ενδίκων διαδικασιών, καθόσον έκρινε ότι, όταν μια αίτηση προσβάσεως έχει ως αντικείμενο τα υπομνήματα που έχει καταθέσει η Επιτροπή ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης στο πλαίσιο ενδίκων διαδικασιών που δεν έχουν ακόμη φθάσει στο στάδιο της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, το θεσμικό αυτό όργανο δικαιούται να στηρίζει την άρνησή του γνωστοποιήσεως στην εν λόγω εξαίρεση, χωρίς να οφείλει να πραγματοποιεί συγκεκριμένη εξέταση του περιεχομένου κάθε εγγράφου στο οποίο ζητείται η πρόσβαση.

140 Προς στήριξη του λόγου αυτού, το Βασίλειο της Σουηδίας και η API ισχυρίζονται, κατ' αρχάς, ότι το Πρωτοδικείο ερμήνευσε διασταλτικά μια εξαίρεση η οποία, αυτή καθαυτή, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά. Η Σουηδική Κυβέρνηση προσθέτει ότι μια τέτοια ερμηνεία είναι επίσης ασύμβατη προς τον σκοπό του κανονισμού 1049/2001, ο οποίος αποσκοπεί στη διασφάλιση της ευρύτερης δυνατής προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα που κατέχουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

141 Το Βασίλειο της Δανίας ισχυρίζεται επίσης ότι το τελευταίο αυτό επιχείρημα της Σουηδικής Κυβερνήσεως ενισχύεται ακόμη περισσότερο αν ληφθεί υπόψη η προαναφερθείσα απόφαση Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, στην οποία το Δικαστήριο, διατυπώνοντας τα κριτήρια που τα θεσμικά όργανα πρέπει να τηρούν όταν αρνούνται την πρόσβαση σε έγγραφα βάσει των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001, διευκρίνισε, στη σκέψη 35 της εν λόγω αποφάσεως, ότι είναι πάντοτε αναγκαία η συγκεκριμένη εξέταση των εγγράφων στα οποία ζητείται η πρόσβαση.

142 Εν συνεχεία, κατά την API, το Πρωτοδικείο κακώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πρόσβαση στα υπομνήματα της Επιτροπής ενέχει τον κίνδυνο να εκθέσει τους υπαλλήλους αυτής –και όχι τους εκπροσώπους των λοιπών διαδίκων στη διαδικασία– στις εξωτερικές «επικρίσεις και αντιρρήσεις». Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή, αντίθετα προς όσα προκύπτουν από τη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεν έχει κανένα δικαίωμα να υπερασπίζεται τα συμφέροντά της «ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εξωτερική επιρροή». Επιπλέον, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη τη σημασία του γεγονότος ότι άλλα νομικά συστήματα επιτρέπουν την πρόσβαση στα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί ενώπιον δικαστηρίων σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Τέλος, κακώς το Πρωτοδικείο επικαλέστηκε την ανάγκη προστασίας της

πρακτικής αποτελεσματικότητας ενδεχόμενης αποφάσεως διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζητήσεως κεκλεισμένων των θυρών.

143 Απαντώντας στα επιχειρήματα αυτά, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 1049/2001 δεν προβλέπει απόλυτη διαφάνεια και ότι, επομένως, δεν είναι αντίθετο προς τον σκοπό του κανονισμού αυτού, που συνίσταται στη διασφάλιση της ευρύτερης δυνατής αποτελεσματικότητας του δικαιώματος προσβάσεως, το να λαμβάνεται υπόψη μια γενική αρχή του δικαίου όπως αυτή της προστασίας της εύρυθμης διεξαγωγής των ενδίκων διαδικασιών και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης.

144 Κατά την Επιτροπή, που υποστηρίζεται επί του σημείου αυτού από το Ηνωμένο Βασίλειο, είναι συνεπώς αντίθετο προς την εν λόγω αρχή το να απαιτείται από ένα θεσμικό όργανο να προβαίνει σε συγκεκριμένη και εξατομικευμένη εξέταση κάθε εγγράφου στο οποίο του ζητήθηκε η πρόσβαση, όταν είναι πρόδηλο ότι το έγγραφο αυτό εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής μιας των εξαιρέσεων που προβλέπει ο κανονισμός 1049/2001, λόγω, μεταξύ άλλων, της φύσεως του εγγράφου αυτού ή του ιδιαίτερου πλαισίου εντός του οποίου αυτό καταρτίστηκε.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

145 Με τον λόγο αυτόν, η ΑΡΙ και το Βασίλειο της Σουηδίας προβάλλουν πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο, καθόσον ερμήνευσε το άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 υπό την έννοια ότι τα θεσμικά όργανα δικαιούνται να αρνούνται, χωρίς να έχουν προηγουμένως διενεργήσει συγκεκριμένη εξέταση κάθε επιμέρους περιπτώσεως, την πρόσβαση στα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο εκκρεμών ενδίκων διαδικασιών που δεν έχουν ακόμη φθάσει στο στάδιο της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

146 Αρκεί να διαπιστωθεί, συναφώς, ότι, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 68 έως 104 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή μπορεί να στηριχθεί στο τεκμήριο ότι η γνωστοποίηση των υπομνημάτων που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο εκκρεμών ενδίκων διαδικασιών προσβάλλει τις διαδικασίες αυτές υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού και ότι, επομένως, μπορεί, καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών αυτών, να απορρίπτει αίτηση προσβάσεως που αφορά κάποιο από τα έγγραφα αυτά, χωρίς να οφείλει να προβαίνει σε συγκεκριμένη εξέταση του εν λόγω εγγράφου.

147 Συνεπώς, για τους ίδιους λόγους, δεν είναι βάσιμη η ερμηνεία που προτείνουν το Βασίλειο της Σουηδίας και η API στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου και κατά την οποία η εν λόγω διάταξη δεν επιτρέπει στην Επιτροπή να απορρίπτει τη σχετική αίτηση πριν από την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

148 Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως που προβλήθηκε στις υποθέσεις C-514/07 P και C-528/07 P πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

2 . Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

149 Με τον λόγο αυτόν, το Βασίλειο της Σουηδίας και η API προσάπτουν στο Πρωτοδικείο ότι παρέβη το άρθρο 4, παράγραφος 2, in fine, του κανονισμού 1049/2001 αποφαινόμενο ότι το γενικό συμφέρον του κοινού να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με εκκρεμείς ένδικες διαδικασίες δεν μπορεί να συνιστά υπέρτερο δημόσιο συμφέρον

υπό την έννοια της διατάξεως αυτής. Η ΑΡΙ φρονεί επιπλέον ότι, εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο δεν προέβη, ως όφειλε, στη στάθμιση μεταξύ του συμφέροντος αυτού και εκείνου της προστασίας των εν λόγω διαδικασιών. Συναφώς, το Βασίλειο της Σουηδίας ισχυρίζεται ότι η στάθμιση αυτή, αντιθέτως προς όσα έκρινε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 99 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να πραγματοποιείται πάντοτε με βάση το συγκεκριμένο περιεχόμενο των εγγράφων στα οποία ζητείται η πρόσβαση.

150 Κατά την Επιτροπή, αντιθέτως, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε σύμφωνα με την πάγια νομολογία, κρίνοντας ότι το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, βάσει του οποίου τα έγγραφα πρέπει να γνωστοποιούνται κατ' εφαρμογήν της εν λόγω διατάξεως, είναι, καταρχήν, διαφορετικό από τη γενική αρχή της διαφάνειας στην οποία στηρίζεται ο κανονισμός 1049/2001.

151 Το Ηνωμένο Βασίλειο προσθέτει ότι ο υπό κρίση λόγος είναι απόρροια εσφαλμένης κατανοήσεως του περιεχομένου της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι από τις σκέψεις 97 έως 99 αυτής προκύπτει ότι, στην πραγματικότητα, το Πρωτοδικείο όχι μόνον αναγνώρισε ότι ήταν αναγκαίο να πραγματοποιηθεί στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων, αλλά πραγματοποίησε επίσης το ίδιο τη στάθμιση αυτή.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

152 Επιβάλλεται η διαπίστωση, κατ' αρχάς, ότι το Πρωτοδικείο, αφού έκρινε ότι, καταρχήν, το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, in fine, του κανονισμού 1049/2001 πρέπει να είναι διαφορετικό από την αρχή της διαφάνειας, διευκρίνισε, στη σκέψη 97 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το γεγονός ότι ο αιτούμενος πρόσβαση δεν επικαλείται κανένα δημόσιο συμφέρον διακρινόμενο από τις αρχές της διαφάνειας δεν συνεπάγεται αυτομάτως ότι δεν είναι αναγκαία η στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων. Συγκεκριμένα, κατά το

Πρωτοδικείο, «η επίκληση των ιδίων αυτών αρχών μπορεί να χαρακτηρίζεται, υπό το φως των ειδικών περιστάσεων που ισχύουν συναφώς, από επιτακτικότητα βαίνουσα πέραν της ανάγκης προστασίας των επίδικων εγγράφων».

153 Επομένως, το Βασίλειο της Σουηδίας και η API υποστηρίζουν εσφαλμένως ότι το Πρωτοδικείο απέκλεισε τη δυνατότητα να συνιστά το συμφέρον για διαφάνεια υπέρτερο δημόσιο συμφέρον υπό την έννοια της εν λόγω διατάξεως.

154 Εν συνεχεία, όπως ισχυρίζονται η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, το Πρωτοδικείο στάθμισε, στις σκέψεις 98 και 99 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το συμφέρον για διαφάνεια με το συμφέρον που συνδέεται με την προστασία του σκοπού που συνίσταται στην αποφυγή κάθε εξωτερικής επιρροής στην εύρυθμη διεξαγωγή των ενδίκων διαδικασιών.

155 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της API ότι το Πρωτοδικείο δεν πραγματοποίησε την εν λόγω στάθμιση είναι επίσης αβάσιμο.

156 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα του Βασιλείου της Σουηδίας ότι το Πρωτοδικείο δεν πραγματοποίησε ορθώς τη στάθμιση αυτή καθόσον δεν έλαβε υπόψη το περιεχόμενο των επίμαχων εγγράφων, πρέπει να τονιστεί ότι, κατά το Πρωτοδικείο, μόνον όταν βάσει των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως μπορεί να θεωρηθεί ότι η αρχή της διαφάνειας είναι ιδιαιτέρως επιτακτική μπορεί η αρχή αυτή να συνιστά υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, δυνάμενο να υπερβεί την ανάγκη προστασίας των επίδικων εγγράφων και, συνεπώς, να δικαιολογήσει την γνωστοποίηση αυτών σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, in fine, του κανονισμού 1049/2001.

157 Ακόμη όμως και αν υποτεθεί ότι είναι δυνατόν να δικαιολογηθεί στη βάση αυτή η γνωστοποίηση εγγράφων, μολονότι τεκμαίρεται ότι η γνωστοποίηση αυτή προσβάλλει ένα από τα συμφέροντα που προστατεύει το καθεστώς των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από τη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η ΑΡΙ απλώς ισχυρίστηκε ότι το δικαίωμα του κοινού να ενημερώνεται σχετικά με σημαντικά ζητήματα του κοινοτικού δικαίου, όπως είναι αυτά που ανακύπτουν στον τομέα του ανταγωνισμού, καθώς και σχετικά με ζητήματα που παρουσιάζουν ορισμένο πολιτικό ενδιαφέρον, όπως συμβαίνει με τα ζητήματα που ανακύπτουν στις προσφυγές λόγω παραβάσεως, κατισχύει της προστασίας των ένδικων διαδικασιών.

158 Ωστόσο, με βάση τόσο γενικές εκτιμήσεις δεν μπορεί να αποδειχθεί ότι η αρχή της διαφάνειας ήταν στη συγκεκριμένη περίπτωση ιδιαιτέρως επιτακτική ώστε θα μπορούσε να κατισχύσει των λόγων που δικαιολογούν την άρνηση γνωστοποιήσεως των επίμαχων εγγράφων.

159 Υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι το συμφέρον που επικαλέστηκε η ΑΡΙ δεν ήταν ικανό να δικαιολογήσει τη γνωστοποίηση των επίμαχων υπομνημάτων και ότι, επομένως, ουδεμία συγκεκριμένη εξέταση των εν λόγω εγγράφων ήταν αναγκαία εν προκειμένω.

160 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο δεύτερος λόγος ομοίως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

161 Επομένως, πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους τόσο η αίτηση αναιρέσεως που άσκησε το Βασίλειο της Σουηδίας στην υπόθεση C-514/07 P όσο και αυτή που άσκησε η ΑΡΙ στην υπόθεση C-528/07 P.

VII — Επί των δικαστικών εξόδων

162 Δυνάμει του άρθρου 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι βάσιμη και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Το άρθρο 69, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού, το οποίο εφαρμόζεται στη διαδικασία της αιτήσεως αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 αυτού, ορίζει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Η παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του άρθρου 69 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα τα οποία παρενέβησαν στη διαφορά φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

163 Δεδομένου ότι το Βασίλειο της Σουηδίας ηττήθηκε στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως στην υπόθεση C-514/07 P, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα που αφορούν τη διαδικασία αυτή, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

164 Δεδομένου ότι η API ηττήθηκε στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως στην υπόθεση C-528/07 P, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα που αφορούν τη διαδικασία αυτή, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

165 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως στην υπόθεση C-532/07 P, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα που αφορούν τη διαδικασία αυτή, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της API.

166 Τα κράτη μέλη που παρενέβησαν στις κατ' αναίρεση διαδικασίες φέρουν τα έξοδά τους που αφορούν τις διαδικασίες αυτές.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως.

2) Το Βασίλειο της Σουηδίας φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα, καθώς και αυτά στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-514/07 P.

3) Η Association de la presse internationale ASBL (API) φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα, καθώς και αυτά στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-528/07 P.

4) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και αυτά στα οποία υποβλήθηκε η Association de la presse internationale ASBL (API), όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-532/07 P.

5) Το Βασίλειο της Δανίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας καθώς και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα που αφορούν τις αιτήσεις αναιρέσεως.

(υπογραφές)